

Innovatsioon ehituses vajab oskustega töötajaid

Ehitussektor on Eestis üks suuremaid majandusharusid, pakkudes tööd enam kui 8%-le töötajatest. Sektorit mõjutab tugevalt majanduse tsüklilisus ning viimastel aastatel on valdkonda tabanud mitmed kriisid. Ehitusvaldkonna arengut suunavad poliitilised otsused, keskkonnasäästlikkuse nõuded ja vajadus kohaneda kliimamuutustega. Samal ajal toimub sektoris oluline arenguhüpe.

- **Digitaliseerimine ja uued tehnoloogilised lahendused** avavad ehituses uusi võimalusi, suurendades nii efektiivsust kui ka kvaliteeti ning vähendades kulusid.
- **Tehisintellekt** aitab juhtidel ja spetsialistidel osaliselt töid **automatiseerida**, näiteks ehituskontrolli ja simulatsioone, kuid ei asenda veel töötajaid.
- Üha enam kasutatakse **tehastes eeltoodetud elemente ja mooduleid**, mis vähendavad ehitusplatsil vajaminevat aega ja materjalikulu.
- Vajadus ehitamise järele püsib, sest vaja on tänapäevaseid transpordiühendusi, jätkub rahvastiku ümberpaiknemine, olemasolevad hooned vajavad renoveerimist ning karmistuvad nõuded hoonete keskkonnasäästlikkusele ja energiakasutusele.
- Lisaks kasvab vajadus **roheenergeetika ja kaitseobjektide** ehitamise järele.

OSKA prognoosi kohaselt töökohtade arv tervikuna ehituse valdkonna põhikutsealadel järgmisel kümnendil oluliselt ei muutu, kuid oluliselt kasvab vajadus ruumilise keskkonna planeerijate ja maastikuarhitektide järele.

Samuti oodatakse hõivatute arvu kasvu **tööjuhtide, hooneautomaatikute ning hoone tehnosüsteemide tehnikute** põhikutsealadel. Tööandjad tunnevad puudust **projekteerimise projektijuhtidest** ja vajavad rohkem väga heade **digioskustega tehnikuid**, kes abistavad insenere ja arhitekte mudelprojekteerimisel.

Mudeltehniku ametisse sobivad rakenduskõrgharidusega spetsialistid.

Põhikutsealade hõive prognoos aastani 2032 ning hinnang tööjõuvajaduse ja -pakkumise tasakaalule

	HÕIVATUD 2022		PROGNOOS 2032	VAJADUS VS. PAKKUMINE
Juhid ehituses	5550	→	5550	PUUDU
Insenerid	3980	→	4090	PUUDU
Arhitektid	930	→	930	ÜLE
Sisearhitektid	220	→	220	OK
Maastikuarhitektid	130	↑↑	160	PUUDU
Planeerijad	190	↑↑	240	PUUDU
Geodeedid	380	→	380	OK
Hooneautomaatikud	310	↑	355	PUUDU
Tööjuhid	2110	↗	2280	PUUDU
Konstruksioonide ehitajad	11 800	→	12 270	PUUDU
Katuseehitajad	1280	→	1280	OK
Viimistlejad	7250	→	7250	TURUTÕRGE
Veevärgi ja hoone tehnosüsteemide tehnikud	6690	↗	7170	PUUDU
Ehitusmasinate juhid	1760	→	1760	OK
Teedeehitajad	540	→	540	OK

↑↑ - suur kasv (kuni 25% 10 aasta jooksul) ↗ - väike kasv (kuni 10% 10 aasta jooksul)
 ↑ - keskmine kasv (kuni 20% 10 aasta jooksul) → - püsib stabiilsena (± 5% 10 aasta jooksul)

Kaasrahastanud
Euroopa Liit

Ehitusvaldkonna arenguks on vaja rohkem erialase ettevalmistusega töötajaid.

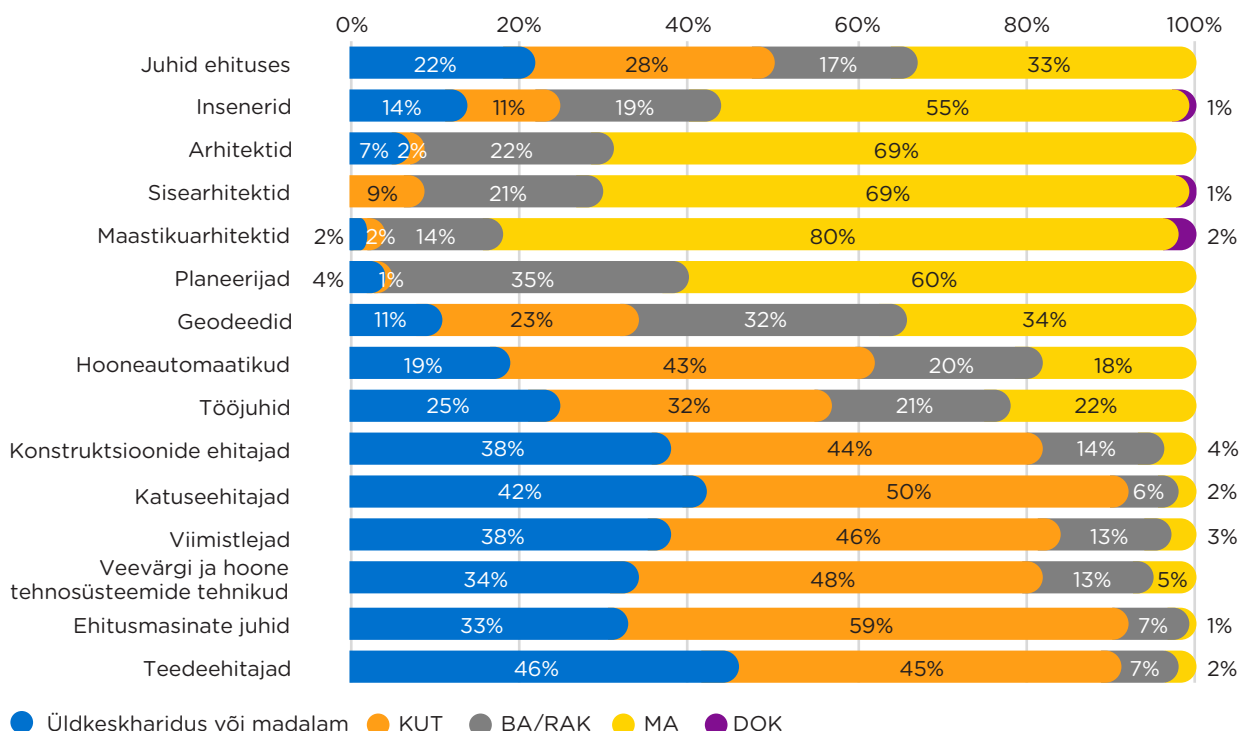
Ehitusinseneride järelkasv ei ole piisav, probleemi süvendab kutseala reguleeritus. Arhitektiõpe on populaarne, aga arhitekte koolitatakse tööjõuvajadusest enam. Maastikuarhitektide järele nõudlus kasvab. Ruumilise keskkonna planeerijatest on tööturul suur puudus.

Ehituserialade **kutseõppe lõpetajad** katavad arvutuslikult vaid umbes poole tööjõuvajadusest ning lõpetajate erialasel töö mitterakendumise ja suure voolavuse tõttu tunnevad tööandjad erialase ettevalmistusega töötajatest suurt puudust. Kutseõppes on ebaproportsionaalselt rohkem panustatud viimistlejate õpetamisse.

Koguni 40% ehituse oskustöötajatest ning üle viiendiku juhtidest ja tööjuhtidest on **üldharidusega**. Efektiveks töökorralduseks ning kvaliteedi ja tootlikkuse tõstmiseks on vaja rohkem erialase ettevalmistusega töötajaid.

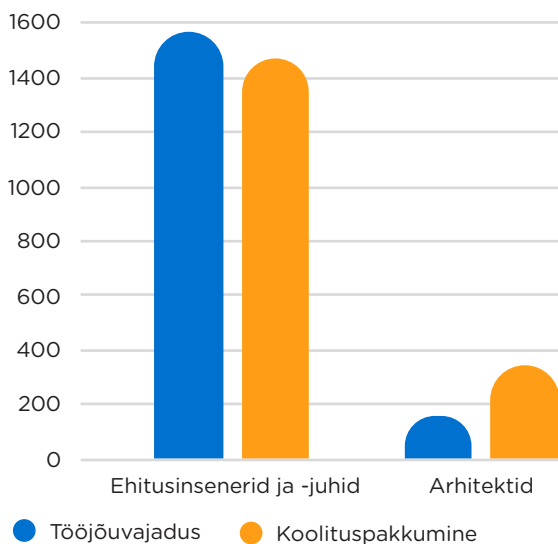
Probleem on ka **töötajate vähene motivatsioon oma oskusi ja teadmisi täiendada**. Erialaste oskuste omandamiseks sobivad lisaks tasemeõppele hästi mikro kvalifikatsioonid ja -kraadid, täiendkoolitused ja praktiline töökohapõhine õpe. Lahendusena võiks ehituse riigihangetes rohkem väärtustada oskustöötajate kutseoskusi, mis motiveeriks töötajaid omandama erialaseid oskusi ja osalema koolitustel.

Hõivatute hariduslik jagunemine 2022. aastal

Allikas: TÖR (põhitöökoht), rahvastikuregister

Ehitusinseneride ja juhtide ning arhitektide tööjõuvajaduse ja koolituspakkumise võrdlus 2022-2032

Märkus: koolituspakkumisse arvestati teatud osa lõpetajatest, sest lõpetajad asuvad tööle ka teistesse valdkondadesse/ametitesse.

Ehitustööl kasutatakse suures mahus välistööjõudu, mis aitab leevendada tööjõupuudust ja kohaneda ehituse tsüklilisusest tuleneva tööjõuvajaduse kõikumisega. Välistööjõud moodustab koguni

1/5

oskus- ja lihttöötajate hulgas. Tulevikus välistööjõu kasutamise vajadus ei vähene, kuid samal ajal muutub konkurents vaba tööjõu pärast veelgi teravamaks.